

Plan Odnowy Miejscowości Osowo na lata 2015-2020

Wrocław – Września, 2014

Spis treści

Wstęp 4

1. Charakterystyka Osowa 5
  2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości 9
  3. Ocena mocnych i słabych stron 10
  4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną 13
  5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych 15
- Spis rycin 16
- Spis tabel 16

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to dokument strategiczny, niezwykle istotny z punktu widzenia rozwoju najmniejszych jednostek administracyjnych, czyli sołectw bądź nawet pojedynczych wsi. Jego waga wynika jednak nie tylko z faktu, że wykorzystuje się go przy aplikowaniu o środki unijne (a jak wiadomo, w związku z nową perspektywą finansową, jest to temat szczególnie aktualny).

Programowanie rozwoju lokalnego to sprawa bardzo ważna, a przede wszystkim skomplikowana. Wszystkie jednostki funkcjonują w warunkach ogromnej konkurencji, a jednocześnie zmuszone są reagować na ciągle zmieniające się warunki otoczenia. Stąd tak istotne jest, aby wszelkie dokumenty strategiczne, a więc również Plany Odnowy Miejscowości, były na bieżąco aktualizowane i uwzględniały właśnie te zmieniające się okoliczności zewnętrzne i wewnętrzne. Tylko w takiej sytuacji władze lokalne będą w stanie wykorzystać pojawiające się szanse rozwojowe i zapobiec (lub przynajmniej znacząco ograniczyć) zagrożeniom.

Poza znaczeniem czysto finansowym, Plany Odnowy Miejscowości spełniają funkcję integracyjną, sprzyjają budowie tożsamości lokalnej oraz poczucia współodpowiedzialności za swoje miejsce. Należy zatem podkreślić, że Plan Odnowy Miejscowości Osowo ma charakter partycypacyjny i tworzony był przy szerokim i aktywnym udziale mieszkańców miejscowości. To bowiem mieszkańcy najlepiej znają swoją miejscowość, są w stanie określić jej niedostatki oraz atuty, a jednocześnie tylko w taki sposób można było zagwarantować, że dokument będzie odpowiadał rzeczywistości na ich potrzeby.

1. Charakterystyka Osowa

Osowo to wieś położona w gminie Września, powiecie wrzesińskim, województwie wielkopolskim. W ujęciu geograficznym wieś leży w pradolinie polodowcowej¹.

Ryc. 1 Osowo na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: <http://pl.wikipedia.org/>

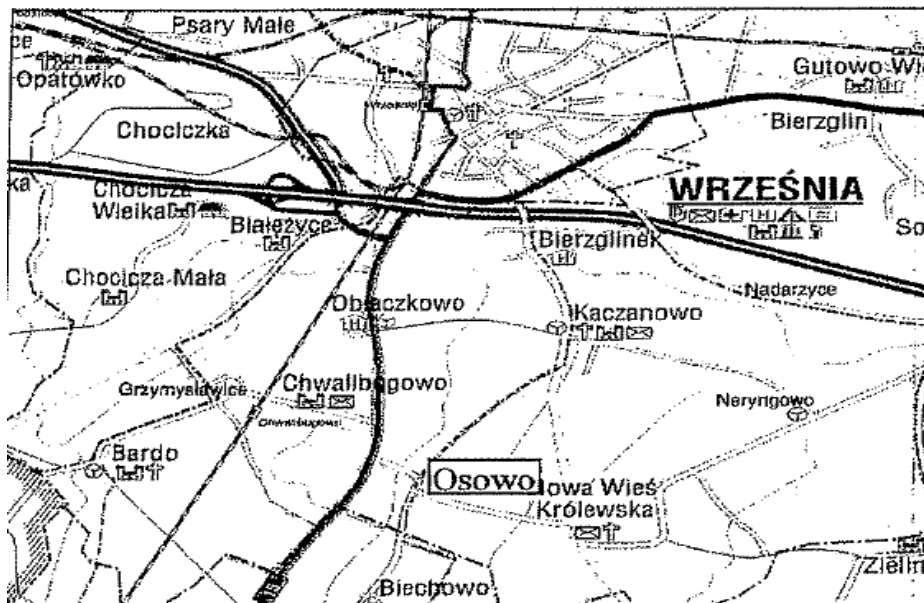
Miejscowość położona jest kilka kilometrów na południe od miasta Września. Zabudowania wsi ciągną się po obu stronach drogi nr 15 (relacja Września – Miłosław) oraz drogi nr 442 (relacja Września – Pызdry). Osowo od południa graniczy z Biechowem. Między miejscowością a Wrześnią są dobre połączenia komunikacji zbiorowej².

---

¹ Plan Odnowy Miejscowości Osowo 2008 - 2013

² J.w.

Plan Odnowy Miejscowości Osowo na lata 2015-2020

Ryc. 2 Położenie Osowa
Źródło: Plan Odnowy Miejscowości Osowa

Nazwa miejscowości pochodzi od słowa „osowy”, „osinowy”, które związane jest z drzewem osiną, które kiedyś rosnęło w lasach niedaleko wsi lub od osy – owada³.

Pierwsze zapisy o wsi Osowo pochodzą z 1390 roku. Wówczas arcybiskup poznański przekazał dziesięciny kmiece z Osowa Henrykowi, ołtarzyście poznańskiemu, natomiast część folwarczną wsi proboszczowi z Biechowa. Dokumenty z 1578 roku dowodzą, że część wsi posiadał Franciszek Nadarzycki, a w 1620 roku Jędrzej Kokoski. Pod koniec XVIII wieku Osowo należało do skarbnika wschowskiego o nazwisku Pierzchliński. W roku 1886 wieś zamieszkiwało 110 mieszkańców. W tym czasie właścicielami ziem była rodzina Poklateckich, którzy sprzedali wieś Pruskiej Komisji Kolonizacyjnej. Powstanie Wielkopolskie przyniosło zmiany polityczno-społeczne i administracyjne, również na terenie wsi⁴.

Wieś wyposażona jest w sieć elektroenergetyczną, telefoniczną, wodociagową. Znajduje się w niej zbiornik wodny i teren ten jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego⁵.

Osowo jest miejscowością o wysokich walorach krajobrazowo – przyrodniczych, na jej terenie znajduje się torfowisko z okazami flory i fauny. Z uwagi na to przez wieś

³ Plan Odnowy Miejscowości Osowo 2008 - 2013

⁴ J.w.

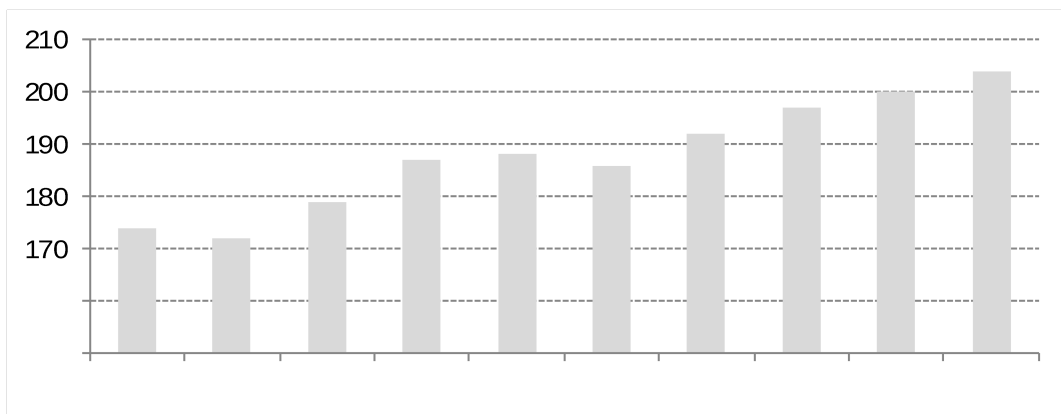
⁵ J.w.

przebiega szlak rowerowy z Wrześni w kierunku Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego⁶.

W 1945 roku na wsi odnowiono szkołę podstawową, powstały budynki dla Kółka Rolniczego, niedaleko Osowa umiejscowiono wysypisko śmieci. Na terenie wsi obecnie nie działa kółko rolnicze i nie ma szkoły. Teren wysypiska został zrekultywowany i jest wykorzystywany przez miłośników motolotni⁷.

W Osowie funkcjonuje Wiejski Dom Kultury, który w 1988 roku powstał z inicjatywy mieszkańców. Znajduje się on w budynku wybudowanym w 1964 roku jako garaż dla Kółka Rolniczego. WDK organizuje imprezy okolicznościowe: sylwester, Dzień Seniora, jak również półkolonie. Udostępnia sale dla mieszkańców na wesela, komunie, a gdy przez wieś corocznie przechodzą pielgrzymi do Sanktuarium w Biechowie, sale są dla nich miejscem odpoczynku. Szkoła Podstawowa w Chwalibogowie we współpracy z Wiejskim Domem Kultury organizuje festyny rodzinne. Jako że budynek wymaga ciągłego remontu, przeprowadzono do tej pory drobne prace: wymieniono część okien i posadzki, wyremontowano toalety. W Osowie jest również świetlica wiejska i plac zabaw⁸.

Według danych z 2013 roku wieś zamieszkuje 204 osoby i jest to liczba największa od 2004 roku. Na przestrzeni ostatnich 10 lat dynamika przyrostu liczby nowych mieszkańców wyniosła ponad 17%.

Ryc. 3 Ludność Osowa na lata 2004 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Września

⁶ Plan Odnowy Miejscowości Osowo 2008 - 2013

⁷ J.w.

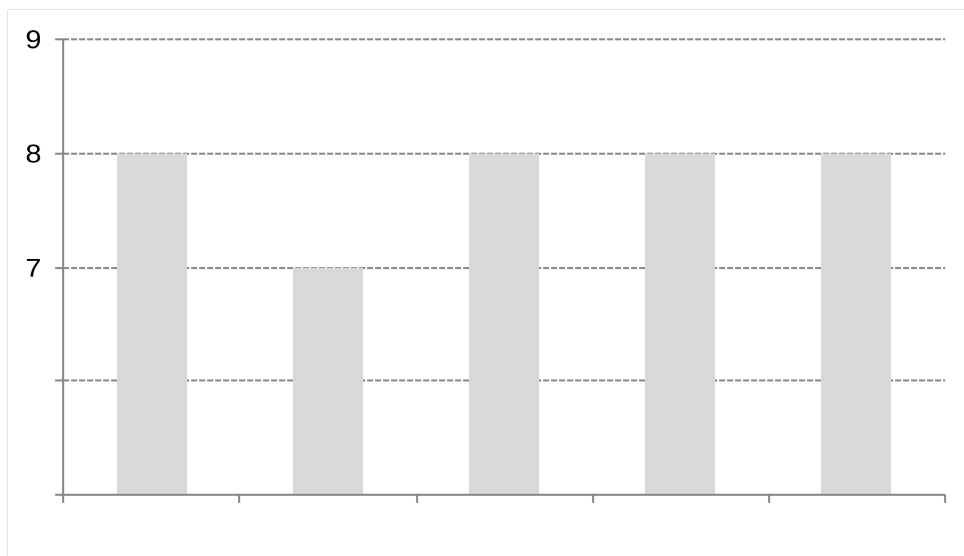
⁸ J.w.

Plan Odnowy Miejscowości Osowo na lata 2015-2020

Dzieci z Osowa dojeżdżają do Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie. Młodzież dojeżdża do Gimnazjum nr 2 im. Andrzeja Prądyńskiego przy ul. Słowackiego 41 we Wrześni.

Na terenie wsi nie ma zarejestrowanych żadnych przedsiębiorstw ani organizacji pozarządowych. Jednak działalność prowadzi 11 podmiotów gospodarczych i są to m.in.: Energopol Przemysław Polus, F.H.U. "Magdalenka" Artur Gawlak, "Monika" Agnieszka Gibowska – firma instalacyjna, Niepubliczne Przedszkole "Smerfy", PHU Artur Nather, Przybylski Hubert MUCH.

W Osowie w 2013 roku na 204 mieszkańców 8 pozostawało bezrobotnymi. Ta liczba od 2009 roku praktycznie się nie zmienia (tylko w 2010 było 7 bezrobotnych).

Ryc. 4 Bezrobotni Osowo lata 2009 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- torfowisko z okazami flory i fauny,
- teren motolotni.

Zasoby infrastruktury technicznej

- droga nr 15,
- droga nr 442,
- sieć elektroenergetyczna,
- sieć telefoniczna,
- sieć wodociągowa.

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- Wiejski Dom Kultury,
- świetlica,
- plac zabaw.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia)

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
czynniki	miejsce występowania wewnątrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawisko bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabią zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać), oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

W wyniku warsztatów przeprowadzonych z przedstawicielami sołectwa otrzymano następujący obraz wsi Osowo

Mocne strony:

- droga nr 15,
- droga nr 442,
- sieć elektroenergetyczna,
- sieć telefoniczna,
- sieć wodociągowa,
- dobre połączenia Września - Osowo,
- świetlica,
- plac zabaw,
- Wiejski Dom Kultury,
- Kółko rolnicze,
- teren dla motolotni,
- torfowisko z okazami flory i fauny.

Słabe strony

Plan Odnowy Miejscowości Osowo na lata 2015-2020

- brak sieci kanalizacyjnej,
- zły stan dróg,
- brak chodników (m.in. z Osowa do Kaczanowa).

Szanse

- promocja wsi wśród miłośników motolotni,
- środki zewnętrzne w nowej perspektywie finansowej,
- inne środki zewnętrzne.

Zagrożenia

- konkurencja w staraniu się o środki zewnętrzne (ze strony większych ośrodków wiejskich w powiecie wrzesińskim),
- konkurencja ze strony Wrześni.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Osowo jest miejscowością o stosunkowo małej powierzchni i liczbie mieszkańców. Jednak potencjał wsi jest bardzo duży. Po realizacji kilku inwestycji, w tym w obszarze infrastruktury technicznej, stanie się wsią przyjazną nie tylko dla mieszkańców, ale i osób podróżujących, i odwiedzających wieś. Dzięki działaniom na rzecz poprawy estetyki wsi stanie się ona odpowiednim miejscem do życia także dla osób, które nie chcą mieszkać w dużym ośrodku miejskim. Działania edukacyjne i społeczne doprowadzą do jeszcze większego zaangażowania mieszkańców w rozwój i odnowę miejscowości.

Intensyfikacja zmian zostanie zapewniona dzięki realizacji następujących kierunków działań:

<p>Infrastruktura techniczna – podniesienie jakości życia mieszkańców i atrakcyjności Osowa</p>
--

Priorytetową inwestycją do realizacji w Osowie jest przede wszystkim budowa chodnika łączącego miejscowość z Kaczanowem, która poprawi bezpieczeństwo mieszkańców, ale również wygląd wsi. Inwestycji wymagają także drogi na terenie miejscowości.

W Osowie nie ma sieci kanalizacyjnej. Jest to bardzo drogie przedsięwzięcie, stanowiące spore obciążenie dla finansów gminy i sołectwa. Mieszkańcy zwrócili jednak uwagę, że jest to bardzo słaba strona miejscowości oraz zgłosili pilną konieczność budowy sieci. Zwraca uwagę fakt, że sołectwo w związku z bliskością stolicy powiatu oraz autostrady A2 charakteryzuje potencjał rozwoju inwestycji gospodarczych. Nie będzie jednak ten kierunek możliwy bez zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej.

Infrastruktura społeczna – podniesienie jakości życia mieszkańców

Świetlica zlokalizowana na terenie miejscowości stanowi jej centrum działalności społecznej. Konieczne jest jednak przeprowadzenie kapitalnego remontu i montażu sceny w świetlicy. Pomimo, że we wsi jest Wiejski Dom Kultury, to jednak świetlica wiejska stanowi centrum miejscowości wiejskiej. Zły stan budynku oraz jego niefunkcjonalność powodują, że świetlica traci znaczenie jako centrum społeczno – kulturalno – rozrywkowe wsi.

Szansą na rozwój miejscowości będzie nawiązanie współpracy z grupami sportowymi motolotniarzy w celu promocji tego sportu i efektywnego wykorzystania terenu po byłym wysypisku śmieci. Jest to duża szansa na promocję wsi na zewnątrz i możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych.

Mieszkańcy Osowa w przyszłości mogliby, w oparciu o swój potencjał, założyć organizację pozarządową działającą na rzecz odnowy i promocji miejscowości. Działanie to wzmocniłoby tożsamość społeczności lokalnej oraz więź z najbliższym otoczeniem. Jednocześnie wpłynęłoby na poprawę jakości życia w miejscowości.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

W ramach planowanych kierunków rozwoju w sołectwie Osowo przewiduje się realizację następujących przedsięwzięć.

Tabela 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA – PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ATRAKCYJNOŚCI OSOWA				
Budowa chodnika dla pieszych	Budowa chodnika z Osowa do Kaczanowa	100 000 zł	2015-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Sieć kanalizacyjna	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w sołectwie	1000000 zł	2019	Środki unijne, środki własne gminy
Remont dróg	Wykonanie niezbędnych prac remontowych ciągów pieszojezdnych	200 000 zł	2016-2017	Środki unijne, środki własne gminy
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA – PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW				
Remont świetlicy	Kapitałny remont wraz z montażem sceny	200 000 zł	2016	Środki unijne, środki własne gminy

Źródło: opracowanie na podstawie wniosków inwestycyjnych

Spis rycin

Ryc. 1 Osowo na tle województwa wielkopolskiego.....	5
Ryc. 2 Położenie Osowa.....	6
Ryc. 3 Ludność Osowa na lata 2004 – 2013.....	7
Ryc. 4 Bezrobotni Osowo lata 2009 – 2013.....	8

Spis tabel

Tabela 1 Schemat analizy SWOT.....	10
Tabela 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	15

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni

/-/Waldemar Grześkowiak